

lagt med en saadan Udsigt over alt det vundne Udbytte, som Sagens Vigtighed tilvisse maatte fortjene.

Dels har nemlig det bevilgede Beløb kun endnu staaet til Disposition i omtrent Halvdelen af Finantsaaret, dels maatte Arbejderne i Marken for en Del udsættes til Høstens begyndende Afslutning for ikke at bestadige Sæden, og dels endelig ere ingen af de optagne Kort eller af de udsørgede Beretninger, som kræve Rentegning, Sammenstilling og Renskrift, indtil nu indkomne til Direktionen, hvilket man efter Tidens Korthed heller ikke med Grund kunde vente. Jeg skal derfor indskrænke mig til at forelægge en Kort Udsigt over Planen for Arbejdet og de til sammes Udførelse allerede irufne Foranstaltninger.

Da det først og fremmest er Opgaven, ved de bedste forhaandenværende Kræfter at tilveiebringe saa nøjagtige Kort og saa udvidede Fredninger som muligt paa den billigste Maade, antog jeg det for rettest at opfordre Sagkyndige i forskjellige Egne af Landet til at dele det til Formaalets Fremme fornødne, og overordentlig betydelige Arbejde. Jeg maatte ogsaa anse det for rigtig, at Undersøgelserne og Fredningerne kunde paabegyndes i flere Landsdele, ikke alene fordi Mindesmærker overalt i Landet trænge til Fredning, men ogsaa fordi det kunde være nyttigt at vække Interessen for Mindesmærkernes Bevaring i Befolkningen paa forskjellige Punkter.

I Genhold hertil blev det overdraget Cand. mag. S. Petersen som Oldkyndig og Arkitekt Løffler som Legner at bereise og undersøge Horns Herred i Nordsjælland, hvor de have opholdt sig i nogle Maaneder, og hvorfra de nylig have hjembragt en stor Mængde Bidrag til Spøikort, Lebsagebe af Optegnelse og Afbildninger. Forskjellige Fredninger af Mindesmærker ere indledebe, ikke alene ved Forhandlinger om Kjøb, men ogsaa ved velvillig Impøbekommen af flere Godseiere, navnlig de Herrer Kammerherre, Stiftamtmand, Baron Willebræge, til Eranholm, Godseier Hellmers til Dverbjerg og Proprietar Møller til Storgaarden, som have erklæret at ville, uden Udgift for det Offentlige, i Sammes Interesse frede de vigtigste Oldtidsminder paa deres Eiendomme, hvorom behørig Reservation vil blive gjort i de paagjældende Fæste- og Skjødebreve. Et høist mærkeligt og sjældent Læe-Krucifix fra den ældre Middelalder er ogsaa ved denne Leilighed blevet opdaget henliggende paa Kirke loftet i Skullelev, hvorfra det, som ubrugeligt for Kirken, med Kirkeieierens Samtykke nu er afgivet til Museet for de nordiske Oldsager.

Paa lignende Maade have Oldforskeren, Professor C. Engelhardt, og Legneren, Hr. Magnus Petersen, bereist Den Nors i Limfjorden. I Dens samtlige 32 Sogne ere over 900 Grauhøie foruden Voldsteder m. m. opførte paa Sognefort, ligesom ogsaa alle Dens Kirker og andre Fortidsminder ere beskrevne og afbildede paa 80 smukke Blade. Flere Fredninger af Mindesmærker paa Præslegaardssjorder ere alt i værkfatte, og flere andre ville blive indledebe. Ligesom ogsaa denne Reise har foranlediget Indsendelsen til Museet af mærkelige Fund, saaledes har den bidraget til at samle de ved Auktion afsplittede Dele af et overordentlig interessant, her i Landet i sin Art næsten enestaaende Alterbord af Granit fra Rødding Kirke i Salling, som har hvilet paa fire Granit søiler, blandt hvilke en er udhugget i Form af en Bispeop. Dette ved Provfestens udfatte Alter er nu tilligemed de nævnte Spiler fra tre Steder paa Nors og i Salling erhvervet for Museet og derved bevaret fra en ellers sikker Undergang.

Et væsentligt Bidrag til denne Fredning er ogsaa ydet af en anden Undersøgelseskommission, bestaaende af Adjunkt Feddersen i Viborg og af Arkitekt Ulball i Randers, som Direktionen ligeledes har udsendt til Salling og andre Egne mellem Skive, Viborg og Randers. Fra denne Kommission, som endnu ganske nylig har været paa Reise, er hidtil ingen Beretning indkommen; men flere vigtige Oplysninger ere allerede ved dens Hjælp komne tilstede.

For endvidere at benytte det sjældne Kjenndskab til de jydsk Kirkebygninger, hvoraf Pastor Helms i Sandrup ved Varde er i Besiddelse, har Direktionen formaaet ham til at paabegynde Undersøgelser i denne Retning i det sydlige Jylland. Efter hans foreløbige Indberetning har han, begyndende ved Landets nuværende sydligste Grændse, befuld og bekræftet Kirkerne i Ribe, i det forrige Lørningelehnste, paa Mars og Farsø, i Gjording, Mall, Stads og tilbels Bester Horne Herreder, samt Kirken i Varde.

Ligesom endelig en Mængde værdifulde Tegninger af Kirker, Kirkelige Gjenstande, Oldtidsminder m. m. ere erhvervede fra forskjellige Kunstnere, saaledes er der ogsaa foranlediget lovførmelige Fredninger af en Del Oldtidsminder, dels ved Gaver, saavel af Bodilsker Kommune paa Bornholm som af Private, og dels ved Kjøb. Navnlig maa det fremhæves, at Hoffregemester Bech til Baldbygaard ved Slagelse atter ved thinglefl Skjøde har skænket det Offentlige